

התנדבות כהן במד"א

תלמיד: נועם כהן צדק

כיתה: ט'

מורה מלווה: הרב יצחק שטרן

בי"ס: ישיבת צביה-פתח תקווה

שאלה תורנית והקשר לחיים האישיים שלי

אני אוהב להתנדב. מלבד המצווה שבדבר, אני מרגיש שהעיסוק בגמילות חסדים ממלא אותי ונותן לי סיפוק ואושר. בעיקר אני אוהב לעסוק בהצלת חיים. בעיניי זהו החסד הגדול ביותר. זה לא חסד רגיל שמטרתו להקל את החיים, זהו חסד גדול יותר שמוסיף ומאריך את החיים עצמם.

לכן בחרתי להתנדב במד"א – מגן דוד אדום. רציתי להתחיל ללמוד קורס מע"ר (מגישי עזרה ראשונה). אולם כשרציתי להתנדב נתקלתי בשאלה הלכתית. אני כהן, ואסור לי להיטמא למתים. אמנם אני רוצה ומתכוון להציל חיים, אבל ההתנדבות במד"א עלולה להפגיש אותי גם עם המוות. ומה אעשה בתור כהן? האם אוכל להמשיך להישאר בזירה? האם יהיה מותר לי לעזור בפינוי המתים? ומה הדין לגבי פצועים קשה, שאני מטפל בהם, אבל בכל רגע הם עלולים חלילה למות? בקיצור, האם מותר לי – ככה – להתנדב במד"א, או שיש עם זה בעיה הלכתית?

השאלה ההלכתית שבמוקד העבודה

השאלות ההלכתיות שאצטרך לברר הן: **האם בזמן הזה, שכולנו בחזקת טמאי מתים, עדיין אסור לכהנים להיטמא למת?** **אם האיסור קיים גם בזמננו – האם מותר לכהן להיות בקרבת אנשים הנוטים למות (גוסס, פצוע אנוש וכדומה), או שהוא צריך לחשוש שמא הוא ימות ויטמא אותו?** **על פי השאלות הללו: האם מותר לכהן ללמוד ולעסוק ברפואה, ובפרט ברפואת חירום?**

סקירת ספרות הראשונים

שאלה הלכתית זו יש לה כמה פנים, מצוות הצלת נפשות היא מצוה חשובה מאוד שראינו בהרבה מקומות שאנשים הקריבו את נפשם ועשו הרבה דברים כדי להציל אנשים, אם זה

קפיצה לנהר כדי להציל איש טובע, בזמן השואה שאנשים הקריבו את נפשם כדי להציל את ילדיהם. לעומת זאת יש גם מצווה וחיוב מאוד חשוב על הכנים לשמור על טהרתם ולהיות בקדושה תמיד, לפיכך אסור לנו להיטמא למתים (חוץ משבעת הקרובים המוזכרים בפסוק ויקרא כא א-ג).

יש מחלוקת ראשונים גדולה בין הראב"ד (הל' נזירות, פרק ה, הלכה טו) והרשב"א (חלק א, סימן שכד) בשם רבינו תם, שטענו שטומאת מת היום לא חלה על כוהנים ומותר להם להיטמא למת לבין שאר הראשונים, שטענו שטומאת מת כיום עדיין חלה על הכנים והם צריכים לשמור על טהרתם, לפסיקת הלכה נמצא שכן טומאת מת חלה כיום.

סקירת מקורות השו"ת

נושא התנדבות כהנים במד"א הוא עניין מאוד כבד ושנוי במחלוקת, שהרי יש בעיה גדולה מאוד שמא הכהן יקלע לתוך מצב שבו הוא מפנה גוסס לתוך הניידת והגוסס חס וחלילה ימות ואז בעצם הכהן יטמא למת שהרי זה טומאת אהל והוא נמצא בתוך האהל והוא יטמא למת, אך למרות כל זה הרב דוב ליאור ב-(שו"ת דבר חברון, חלק ג, סימן רז) פסק שעדיין מותר לנהג להמשיך לשמש

בתור נהג אמבולנס למרות החשש של טומאת אהל והתיר זאת לכתחילה, אך אם החולה נפטר תוך כדי נסיעה על הנהג להפסיק את הנסיעה ולצאת מהאמבולנס ולבקש שנהג אחר יחליפו.

לצורך דוגמא אספר מה שסיפר לי חברי שהוא כהן ומתנדב בנוער מד"א שאירע פעם אחת שהוא הוזעק לטיפול בתאונת שרשרת ובמהלך פינוי אחד החולים בזמן הנסיעה הוא נפטר והוא נקלע למצב שהוא נטמא למת והוא נאלץ לרדת מהניידת.

הצעה להתמודדות עם השאלה התורנית

ההצעה להתמודדות הוא שהכהנים לא צריכים לחשוש מההתנדבות במד"א אלא במקרה שיש חולה שנפטר בניידת על הכהן להפסיק את הנסיעה ולצאת מהרכב.